

Grozījumi:

10.06.2004. likums / LV, 96, 16.06.2004.; Ziņotājs, 13, 15.07.2004. / Stājas spēkā 17.06.2004.
10.06.2004. likums / LV, 96, 16.06.2004.; Ziņotājs, 13, 15.07.2004. / Stājas spēkā 17.06.2004.
25.03.2010. likums / LV, 59, 14.04.2010. / Stājas spēkā 15.04.2010.
22.12.2011. likums / LV, 6, 11.01.2012. / Stājas spēkā 15.02.2012.
20.06.2013. likums / LV, 129, 05.07.2013. / Stājas spēkā 19.07.2013.
05.03.2015. likums / LV, 49, 10.03.2015. / Stājas spēkā 24.03.2015.
19.11.2015. likums / LV, 240, 08.12.2015. / Stājas spēkā 01.03.2016.
01.12.2016. likums / LV, 241, 10.12.2016. / Stājas spēkā 24.12.2016.
15.12.2016. likums / LV, 251, 23.12.2016. / Stājas spēkā 24.12.2016.
08.06.2017. likums / LV, 128, 29.06.2017. / Stājas spēkā 30.06.2017.
04.10.2018. likums / LV, 204, 16.10.2018. / Stājas spēkā 30.10.2018.
03.10.2019. likums / LV, 212, 18.10.2019. / Stājas spēkā 01.11.2019.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Alkoholisko dzērienu aprites likums

1.pants. Likumā lietotie termini

(1) Likumā lietotie termini atbilst likumā "Par akcīzes nodokli" lietotajiem ar akcīzes nodokli apliekamo objektu terminiem un to skaidrojumam, kā arī Reklāmas likumā, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā un Patērētāju tiesību aizsardzības likumā lietotajiem terminiem un to skaidrojumam.

(2) Mazā alkoholisko dzērienu darītava — fiziskā persona — saimnieciskās darbības veicēja (turpmāk — fiziskā persona) — vai komersants, kuram ir tiesības ar atvieglotiem nosacījumiem saņemt speciālo atļauju (licenci) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai un atvieglojumus akcīzes nodokļa nodrošinājuma reģistrēšanai, lai ražotu vīnu, raudzētos dzērienus, starpproduktus, kuru sastāvā esošais spirts ir tikai raudzētas izcelsmes (turpmāk — starpprodukti), vai pārējos alkoholiskos dzērienus no produktiem, kas iegūti savā īpašumā vai valdījumā Latvijas teritorijā esošajos dārzos un dravās vai fiziskās personas vai komercsabiedrības dalībnieka pirmās pakāpes radnieku vai laulātā īpašumā esošajos dārzos un dravās Latvijas teritorijā, ar nosacījumu, ka komercsabiedrības dalībniekam pirms darījuma veikšanas dienas vismaz deviņus mēnešus nepārtraukti pieder ne mazāk kā 35 procenti kapitāla daļu komercsabiedrībā, vai iegūti no savaļā augošiem augiem (neizmantojot spirtu vai citu saražotos alkoholiskos dzērienus), turklāt nodrošinot, ka:

- 1) saražotā vīna vai raudzēto dzērienu kopējais apjoms nepārsniedz 15 000 litru kalendāra gadā;
- 2) absolūtā alkohola daudzums saražotajos pārējos alkoholiskajos dzērienos nepārsniedz 1000 litru kalendāra gadā;
- 3) saražotais starpproduktu kopējais apjoms nepārsniedz 1000 litru kalendāra gadā.

(3) Nelikumīgs alkoholiskais dzēriens — alkoholiskais dzēriens, kas ir nelegāli izgatavots (ražots) vai viltots, kā arī spirtu saturošs šķidrums, kurš nav alkoholiskais dzēriens, bet kuru piedāvā kā alkoholisko dzērienu.

(20.06.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.11.2015., 01.12.2016., 04.10.2018. un 03.10.2019.

2.pants. Likuma darbības joma

(1) Likums regulē jebkuras darbības ar alkoholiskajiem dzērieniem [sagatavošana pārstrādei, pārstrāde, ražošana, iepildīšana iepakojumā (fasēšana), marķēšana, uzglabāšana, iekraušana, izkraušana, pārvietošana, pārvadāšana, ievēšana, izvešana, izplatīšana, iegāde, realizācija, iznīcināšana u.tml.], kā arī alkoholisko dzērienu reklāmu (turpmāk — alkoholisko dzērienu aprīte).

(2) Likums piemērojams arī alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai vilcienos, lidmašīnās un uz kuģiem, ja šie transportlīdzekļi ir reģistrēti Latvijā.

(3) Darbības ar uztura bagātinātājiem, kuri satur spirtu, regulē likums "Par akcīzes nodokli", Pārtikas aprītes uzraudzības likums un citi normatīvie akti, kas nosaka obligātās nekaitīguma un marķējuma prasības uztura bagātinātājiem un uztura bagātinātāju reģistrācijas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.12.2011. likumu, kas stājas spēkā 15.02.2012.)

3.pants. Speciālu atļauju (licenču) veidi un to izsniegšanas pamatnoteikumi

(1) Alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai un alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai ir nepieciešama speciāla atļauja (licence) (turpmāk — licence). Ja alkoholisko dzērienu mazumtirgotāji tirgo tikai alu, tiem ir nepieciešama alus mazumtirdzniecības licence.

(¹) (Izslēgta ar 19.11.2015. likumu)

(²) Ja mazā alkoholisko dzērienu darītava saražo vīnu, raudzētos dzērienus vai starpproduktus, kuru kopējais apjoms nepārsniedz 1000 litrus kalendārajā gadā, šis komersants ir atbrīvots no akcīzes nodokļa nodrošinājuma iesniegšanas pienākuma.

(³) Lai saņemtu speciālo atļauju (licenci) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai, mazajai alkoholisko dzērienu darītavai ir jāsaņem vietējās pašvaldības atļauja vīna, raudzēto dzērienu, starpproduktu vai pārējo alkoholisko dzērienu ražošanai attiecīgās pašvaldības teritorijā. Vietējās pašvaldības lēmumu, ar kuru netiek atļauta vīna, raudzēto dzērienu, starpproduktu vai pārējo alkoholisko dzērienu ražošana attiecīgās pašvaldības teritorijā, kā arī vietējās pašvaldības faktisko rīcību komersants ir tiesīgs apstrīdēt un pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(⁴) Mazā alkoholisko dzērienu darītava drīkst arī tad, ja nav saņemta atsevišķa speciālā atļauja (licence) alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai, realizēt pašas saražoto vīnu, raudzētos dzērienus, starpproduktus vai pārējos alkoholiskos dzērienus speciālajā atļaujā (licencē) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai norādītajā vietā un veikt izbraukuma tirdzniecību sabiedrisko pasākumu norises vietās, ievērojot šā likuma 8.panta pirmajā daļā noteikto.

(2) Alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecības licenci, alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības licenci un alus mazumtirdzniecības licenci izsniedz Valsts ieņēmumu dienests.

(3) Alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecības licenci, alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības licenci un alus mazumtirdzniecības licenci izsniedz uz nenoteiktu laiku.

(³) Ja papildus alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vai alus mazumtirdzniecības licencē norādītajai pastāvīgajai tirdzniecības vietai tiek pieteikta alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība novietnē, attiecīgajā licencē minētā darbība norādītajā vietā tiek atļauta, ja vietējā pašvaldība izdevusi saistošos noteikumus par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību novietnēs (8.panta trešā un ceturtā daļa) un ir saskaņojusi alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību pieteiktajā darbības vietā.

(4) Alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecības licenci, alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības licenci un alus mazumtirdzniecības licenci neizsniedz (nepārreģistrē), ja pieteiktā tirdzniecības vieta ir deklarēta citas personas licencē.

(5) Alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecības licence, alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības licence un alus mazumtirdzniecības licence dod tiesības veikt attiecīgās darbības tikai licencē norādītajā vietā, un licenci ir tiesīga izmantot tikai tā persona, kurai šī licence izsniegta.

(6) Alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecības licences, alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības licences un alus mazumtirdzniecības licences izsniegšanas, pārreģistrēšanas, anulēšanas un izmantošanas kārtību, atvieglotus nosacījumus licences apstiprināta noliktavas turētāja darbībai saņemšanai, atvieglojumus akcīzes nodokļa nodrošinājuma reģistrēšanai, kā arī kārtību, kādā atbrīvo no akcīzes nodokļa nodrošinājuma iesniegšanas, nosaka Ministru kabinets.

(7) Licences apstiprināta noliktavas turētāja darbībai, licences reģistrēta nosūtītāja darbībai, kā arī licences reģistrēta saņēmēja darbībai izsniegšanas, pārreģistrēšanas, anulēšanas un izmantošanas kārtību nosaka likums "Par akcīzes nodokli" un citi uz tā pamata izdotie normatīvie akti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2004., 25.03.2010., 22.12.2011., 19.11.2015., 01.12.2016. un 08.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 30.06.2017.)

4.pants. Spirta aprites noteikumi

(1) Spirta realizācija mazumtirdzniecībā ir aizliegta.

(2) Spirta uzskaites un daudzuma kontroles kārtību spirta ražošanā, apstrādē, pārstrādē un iepakojšanā (fasēšanā), kā arī tāda spirta izmantošanā, kuram saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli" 16.panta pirmās daļas 1., 2., 4.¹, 5. un 7. — 10.punktu piemēro akcīzes nodokļa atbrīvojumu, nosaka Ministru kabinets.

(3) Spirta aprites kārtību aptiekās, zāļu lieltirgotavās, zāļu ražošanas uzņēmumos (farmaceitiskās darbības uzņēmumos), veterinārajās aptiekās, veterinārajās zāļu lieltirgotavās, veterināro zāļu ražošanas uzņēmumos (veterinārfarmaceitiskās darbības uzņēmumos), ārstniecības iestādēs un veterinārmedicīnā nosaka Ministru kabinets.

(4) Mazajai alkoholisko dzērienu darītavai aizliegts iegādāties un ražot spirtu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2010., 22.12.2011. un 19.11.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2016.)

5.pants. Alkoholisko dzērienu pārvietošanas, realizēšanas, norēķinu un uzskaites kārtības vispārīgie noteikumi

(1) Alkoholisko dzērienu vairumtirgotāji un mazumtirgotāji par darījumiem ar alkoholiskajiem dzērieniem savstarpēji norēķinās ar kredītiestāžu starpniecību, izmantojot tikai tos kredītiestāžu norēķinu kontus, kuri deklarēti Valsts ieņēmumu dienestam. Alkoholisko dzērienu vairumtirgotāju un mazumtirgotāju savstarpējie norēķini skaidrā naudā ir aizliegti.

(2) Norēķinus alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībā, kā arī alus ražotāju un mazumtirgotāju savstarpējos norēķinus var veikt bezskaidras vai skaidras naudas norēķinu veidā. Par skaidras naudas norēķinu uzskatāma arī personas izdarīta skaidras naudas iemaksa mazumtirgotāja vai alus ražotāja kontā kredītiestādē.

(3) Alkoholiskos dzērienus pārvietojot vai realizējot vairumtirdzniecībā tikai Latvijas teritorijā (arī starp viena alkoholisko dzērienu realizētāja licencē norādītajām vietām), katrai alkoholisko dzērienu partijai pievieno attaisnojuma dokumentu, kas noformēts atbilstoši akcīzes preču apriti un grāmatvedības kārtošanu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

(4) Ja alkoholiskos dzērienus pārvieto, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu, vai starp dalībvalstīm pārvieto tādus alkoholiskos dzērienus, kas nodoti patēriņam, pavaddokumentu aprites un kontroles kārtību nosaka likums "Par akcīzes nodokli" un citi uz tā pamata izdotie normatīvie akti.

(5) Alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība ir atļauta tikai licencē norādītajās alkoholisko dzērienu tirdzniecības vietās un tikai telpās, kuras ir konstruktīvi nodalītas no citas personas valdījumā esošas teritorijas, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus.

(6) Licencē norādītajās vietās izvieto labi saskatāmu izkārti, kurā valsts valodā norādīts licencētās personas nosaukums un attiecīgās darbības vietas darba laiks.

(7) Alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecība aizliegta teritorijās, kurām noteiktā kārtībā piešķirts tirgus statuss.

(8) Alkoholisko dzērienu vairumtirgotāji un mazumtirgotāji paziņotajā darba laikā nodrošina iespēju Valsts ieņēmumu dienestam salīdzināt faktisko alkoholisko dzērienu daudzumu ar uzskaites datiem.

(9) Latvijā no valsts, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, atļauts ievest tādu alu, kuram līdz derīguma termiņa

beigām ir atlicis ne mazāk par 30 dienām. Šis ierobežojums neattiecas uz fiziskajām personām, kas alu ieved personiskajam patēriņam normatīvajos aktos noteiktajā daudzumā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2004., 25.03.2010. un 22.12.2011. likumu, kas stājas spēkā 15.02.2012.)

6.pants. Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība

(1) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība ir aizliegta:

1) sociālās aprūpes, ārstniecības un izglītības iestāžu, policijas, karaspēka daļu un citu militarizēto formējumu telpās un teritorijā, kā arī izglītības iestāžu dienesta viesnīcās;

1¹) valsts un pašvaldību iestāžu telpās, izņemot kultūras un sporta iestāžu telpas un to teritoriju;

2) novietnēs;

2¹) kioskos, telpās, kurās nav tirdzniecības zāles, kā arī ēkās, kuras nav nodotas ekspluatācijā;

3) telpās, kurās tirdzniecības zāle ir mazāka par 20 kvadrātmetriem;

4) tirdzniecības vietā, kas atrodas daudzdzīvokļu mājā, ja iekļūšanai šajā tirdzniecības vietā tiek izmantotas koplietošanas kāpnes vai telpas;

5) no pulksten 22.00 līdz 8.00, izņemot tādas mazumtirdzniecības vietas, kurās alkoholiskie dzērieni tiek realizēti tikai izņemamā veidā un tiek nodrošināta to patērišana uz vietas, kā arī beznodokļu tirdzniecības veikalus;

6) tirdzniecības automātos;

7) no transportlīdzekļiem, izņemot specializētos autoveikalus;

8) izmantojot distances līgumu.

(1¹) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībā, izņemot alu, kurā absolūtais spirta daudzums nepārsniedz 5,8 tilpumprocentus, papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajiem ierobežojumiem vienlaikus ievērojami visi šādi nosacījumi:

1) alkoholiskie dzērieni izvietojami nodalītā tirdzniecības zāles pašapkalpošanās zonā vai alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība organizējama, individuāli apkalpojot katru pircēju. Šis nosacījums neattiecas uz mazajā alkoholisko dzērienu darītavā saražoto alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību;

2) *(izslēgts ar 05.03.2015. likumu);*

3) nodalītajā tirdzniecības zāles pašapkalpošanās zonā izvietojami tikai alkoholiskie dzērieni, tabakas izstrādājumi un to piederumi, kā arī tādas preces, kas saistītas ar alkoholiskajiem dzērieniem (piemēram, dzērienu taras atvēršanas ierīces, dzērienu lietošanai paredzēti trauki).

(1²) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība ir aizliegta valsts un pašvaldību kultūras un sporta iestāžu telpās, ja tajās atrodas šā panta pirmās daļas 1.punktā minētie objekti un kultūras un sporta iestāžu apmeklētāju plūsma nav nošķirama no attiecīgā objekta apmeklētājiem.

(1³) Alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus aizliegts pārdot iepakojuma vienībā, kuras tilpums pārsniedz:

1) 0,5 litrus, ja absolūtā spirta daudzums minētajos alkoholiskajos dzērienos pārsniedz 5,8 tilpumprocentus;

2) 1 litru, ja absolūtā spirta daudzums minētajos alkoholiskajos dzērienos nepārsniedz 5,8 tilpumprocentus.

(1⁴) Šā panta 1.³ daļā minēto iepakojuma tilpuma ierobežojumu alkoholisko dzērienu tirdzniecībā nepiemēro, ja:

1) iepakojuma vienība ir izgatavota no stikla, keramikas, koka, metāla vai kompleksā iepakojuma, kas sastāv no polimēra vai lamināta maisa, kurš iepakots kartona kastē;

2) alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus tirgo to ražošanas vietā vai ražotāja struktūrvienībā.

(2) Alkoholiskos dzērienus aizliegts pārdot personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, un šīs personas nedrīkst tos iegādāties. Lai pārliecinātos par personas vecumu, mazumtirgotāja pienākums ir pieprasīt, lai persona uzrāda personu apliecinošu dokumentu.

(2¹) Personām vecumā no 18 līdz 25 gadiem, iegādājoties alkoholiskos dzērienus, ir pienākums uzrādīt personu apliecinošu dokumentu mazumtirgotājam visos gadījumos neatkarīgi no tā, vai mazumtirgotājs to ir pieprasījis.

(2²) Alkoholiskos dzērienus aizliegts pārdot personām, par kuru vecumu mazumtirgotājam ir pamatotas šaubas un kuras pēc mazumtirgotāja pieprasījuma neuzrāda personu apliecinošu dokumentu, kas apliecina šo personu vecumu.

(2³) Pēc uzraudzības un kontroles iestādes pieprasījuma jebkura pircēja pienākums ir apliecināt savu personu un vecumu, uzrādot personu apliecinošu dokumentu.

(2⁴) Mazumtirgotājs nodrošina, lai alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībā tieši iesaistītie darbinieki pirms darba pienākumu izpildes uzsākšanas un turpmāk ne retāk kā vienu reizi mēnesī tiktu instruēti par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības noteikumiem.

(3) Aizliegts piedāvāt alkoholiskos dzērienus par velti (izņemot degustāciju), kā dāvanu vai kā kompensāciju par citas preces iegādi vai pakalpojuma saņemšanu.

(3¹) Aizliegts piedāvāt alkoholiskos dzērienus degustācijai ārpus nodalītās tirdzniecības zāles pašapkalpošanās zonas, kurā tiek izvietoti tikai alkoholiskie dzērieni, tabakas izstrādājumi un to piederumi, kā arī tādas preces, kas saistītas ar alkoholiskajiem dzērieniem.

(4) Mazumtirgotājs nodrošina, lai alkoholisko dzērienu patērētāji tirdzniecības zālē vai citā alkoholisko dzērienu tirdzniecības vietā ievēro sabiedrisko kārtību un sanitārās normas.

(5) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība patērēšanai uz vietas ir atļauta, ja:

1) lietotā mērīšanas metode nodrošina, ka pircēja iegādāto alkoholisko dzērienu tilpuma precizitāte nav mazāka par pieciem procentiem;

2) pēc pircēja vai uzraudzības un kontroles iestādes amatpersonas pieprasījuma tiek nodrošināta iespēja pārbaudīt realizēto alkoholisko dzērienu tilpuma precizitāti, izmantojot mazumtirdzniecības vietā esošo verificēto mērglāzi.

(6) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības licenci, alus mazumtirdzniecības licenci vai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā komersanta apliecinātu licences kopiju novieto tirdzniecības vietā tā, lai patērētājiem tā būtu redzama.

(7) Skaidras naudas norēķini par alkoholiskajiem dzērieniem atļauti, tikai izmantojot kases aparātus un kases sistēmas. Skaidras naudas norēķiniem izmanto tikai tādus kases aparātus un kases sistēmas, kas nodrošina alkoholisko dzērienu pārdošanas reģistrāciju kases aparāta vai kases sistēmas konstrukcijā darījumu reģistrācijai izveidotā atsevišķā nodaļā. Pircējam ir tiesības papildus kases čekam pieprasīt atbilstoši normatīvo aktu par grāmatvedības kārtošanu prasībām noformētu attaisnojuma dokumentu ar šādu informāciju par alkoholisko dzērienu — alkoholiskā dzēriena nosaukums, absolūtā spirta saturs produktā tilpumprocentos un viena iepakojuma tilpums —, kuras patiesumu mazumtirgotājs ir apliecinājis ar parakstu un zīmogu.

(7¹) Skaidras naudas norēķini par mazajā alkoholisko dzērienu darītavā ražotu vīnu, raudzētajiem dzērieniem, starpproduktiem vai pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem atļauti, neizmantojot kases aparātus un kases sistēmas, vienlaikus ievērojot normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtību noteikto.

(8) Šā panta piektajā daļā noteiktie ierobežojumi neattiecas uz alu.

(9) Aizliegums, kas noteikts šā panta pirmās daļas 2.punktā, neattiecas uz mazumtirdzniecību ar rūpnieciski ražotiem alkoholiskajiem dzērieniem, kurus realizē izļejamā veidā patēriņam uz vietas, ja mazumtirdzniecība šajās vietās tiek veikta, ievērojot šā likuma 3.panta 3.¹ daļas un 8.panta noteikumus.

(10) Aizliegums, kas noteikts šā panta pirmās daļas 3.punktā, neattiecas uz mazumtirdzniecību ar rūpnieciski ražotiem alkoholiskajiem dzērieniem, kuros absolūtais spirta daudzums nepārsniedz sešus tilpumprocentus un kuri paredzēti promnešanai, kā arī uz mazumtirdzniecību ar mazajā alkoholisko dzērienu darītavā saražotajiem alkoholiskajiem dzērieniem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2004., 25.03.2010., 20.06.2013., 05.03.2015., 19.11.2015., 01.12.2016. un 08.06.2017. likumu, kas stājas spēkā 30.06.2017. 1.³ un 1.⁴ daļa stājas spēkā 01.01.2018. Sk. Pārejas noteikumu 17. un 18. punktu)

7.pants. Alkoholisko dzērienu iepakojums

(1) Personām, kas nodarbojas ar iepakojuma pieņemšanu (iepirkšanu), aizliegts pieņemt (iepirkt), uzglabāt un veikt citas darbības ar stikla, plastmasas un cita veida alkoholisko dzērienu iepakojumu, kuram nav likvidēta akcīzes nodokļa marka, kā arī veikt darbības ar to.

(2) Alkoholisko dzērienu realizācijas vietās aizliegts turēt stikla, plastmasas un cita veida alkoholisko dzērienu iepakojumu, kuram pēc dzēriena izlietošanas nav likvidēta akcīzes nodokļa marka. Pēc katras alkoholisko dzērienu iepakojuma tilpuma vienības satura izlietošanas minētais marķējums nekavējoties likvidējams.

8.pants. Vietējās pašvaldības tiesības alkoholisko dzērienu aprītē

(1) Ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu prasības, vietējās pašvaldības nosaka alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības īpašu kārtību izbraukuma tirdzniecībā sabiedrisko pasākumu norises vietās.

(2) Ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu prasības, vietējā pašvaldība izdod saistošos noteikumus, kuros nosaka kārtību, kādā mazā alkoholisko dzērienu darītava ir tiesīga saņemt šā likuma 3.panta 1.³ daļā minēto atļauju.

(3) Ja vietējā pašvaldība atļauj alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecību novietnēs, tā, ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu prasības, izdod saistošos noteikumus par:

1) laika periodu kalendārajā gadā, uz kādu atļauja alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība novietnēs;

2) kārtību, kādā saskaņojama alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības novietnes vieta.

(4) Vietējai pašvaldībai savos saistošajos noteikumos ir tiesības paredzēt maksimāli pieļaujamo absolūtā spirta daudzumu alkoholiskajos dzērienos, kuru mazumtirdzniecība atļauja novietnēs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.06.2004., 25.03.2010. un 19.11.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.03.2016.)

9.pants. Alkoholisko dzērienu izgatavošanas (ražošanas) un uzglabāšanas noteikumi

(1) Alkoholisko dzērienu ražošana mājas apstākļos, izejvielu sagatavošana, iegāde vai uzglabāšana alkoholisko dzērienu izgatavošanai mājas apstākļos, kā arī to ražošanai paredzētu aparātu, ierīču, iepakojuma, etiķešu, korķu un vāciņu izgatavošana vai uzglabāšana ir aizliegta.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktais aizliegums ražot alkoholiskos dzērienus mājas apstākļos neattiecas uz alu, vīnu un citu likuma "Par akcīzes nodokli" 3.panta ceturtais daļas 1.punktā minēto raudzēto dzērienu izgatavošanu personiskajam patēriņam.

(3) Personai, kurai nav šā likuma 3.panta pirmajā vai septītajā daļā noteiktās licences, aizliegts:

1) uzglabāt un pārvadāt alkoholiskos dzērienus bez akcīzes nodokļa markām, izņemot šā panta ceturtajā daļā noteiktos gadījumus;

2) uzglabāt un pārvadāt vairāk par 50 litriem alus bez tā iegādi apliecinoša attaisnojuma dokumenta.

(4) Šā panta trešās daļas 1.punktā noteiktais aizliegums neattiecas uz likuma "Par akcīzes nodokli" 27.panta

trešajā daļā minētajiem gadījumiem, kā arī uz personiskajam patēriņam mājas apstākļos izgatavoto vīnu un citiem likuma "Par akcīzes nodokli" 3.panta ceturtās daļas 1.punktā minētajiem raudzētajiem dzērieniem.

9.1 pants. Nelikumīgu alkoholisko dzērienu aizliegums

(Pants stājas spēkā 01.01.2020. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2020. Sk. Pārejas noteikumu 19. punktu)

10.pants. Alkoholisko dzērienu reklāmā ietveramā informācija

(1) Alkoholisko dzērienu reklāmā ietverama informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām. Šādai informācijai atvēlami vismaz 10 procenti no konkrētās reklāmas apjoma.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētā prasība neattiecas uz alkoholisko dzērienu preču zīmju, kā arī par alkoholiskajiem dzērieniem sniegtās pamatinformācijas (alkoholiskā dzēriena nosaukums, cena, tilpums, kā arī cita patērētājam svarīga informācija) izvietojumu alkoholisko dzērienu tirdzniecības, ražošanas un uzglabāšanas vietās un uz sadzīves priekšmetiem, ja tie izmantoti par reklāmas nesējiem.

(3) Šā panta pirmajā daļā norādīto informāciju sniedz reklāmas apakšējā daļā ar melniem burtiem uz balta fona, turklāt burtu izmēram jābūt tādām, lai uzraksts aizņemtu lielāko tehniski iespējamo daļu no tekstam paredzētā laukuma.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2013. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2013.)

11.pants. Alkoholisko dzērienu reklāmas ierobežojumi

(1) Alkoholisko dzērienu reklāmā aizliegts:

- 1) attēlot personas lietojam alkoholiskos dzērienus;
- 2) izmantot Latvijas valsts simboliku;
- 3) paust uzskatus par alkoholiskajiem dzērieniem kā ārstniecības līdzekli;
- 4) saistīt alkoholisko dzērienu lietošanu ar sporta nodarbībām vai transportlīdzekļa vadīšanu;
- 5) paust uzskatus, ka alkoholiskajiem dzērieniem piemīt stimulējoša vai nomierinoša ietekme vai ka tie palīdz atrisināt personiskas problēmas;
- 6) negatīvi atspoguļot atturību vai mērenību alkohola lietošanā;
- 7) radīt iespaidu, ka alkoholisko dzērienu lietošana nodrošina panākumus sociālajā vai seksuālajā jomā.

(2) Aizliegts sponsorēt bērnu izklaides un sporta pasākumus, ja informācijā par sponsorēšanu ir norāde uz kādu alkoholisko dzērienu (izņemot sponsora nosaukumu), kā arī alkoholisko dzērienu lietošanu.

(3) Alkoholisko dzērienu reklāma aizliegta:

- 1) izglītības un ārstniecības iestādēs un uz šo iestāžu ēkām un būvēm;
- 2) uz vēstuļu korespondences un pasta paku sūtījumiem;
- 3) uz grāmatu, žurnālu, laikrakstu un to pielikumu ārējām lapām (vāka);
- 4) uz sabiedriskā transporta līdzekļiem un tajos;
- 5) vides reklāmās.

(4) Šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā minētie aizliegumi attiecas arī uz citu preču un pakalpojumu reklāmu, ja vien tās mērķis nav negatīvi attēlot alkoholisko dzērienu lietošanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2013. likumu, kas stājas spēkā 19.07.2013. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu)

12.pants. Alkoholisko dzērienu kvalitāte

(1) Latvijas teritorijā atļauts realizēt tikai tādus alkoholiskos dzērienus, kuri atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām.

(2) Alkoholiskos dzērienus, kuri neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām, nodod pārstrādei vai iznīcina.

(3) Obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām neatbilstošu alkoholisko dzērienu testēšanas izdevumus septiņu dienu laikā no rēķina saņemšanas dienas sedz persona, kurai šie alkoholiskie dzērieni izņemti.

(4) Alkoholiskie dzērieni, kuri neatbilst obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām vai arī ir nelegāli ražoti vai nelegāli ievesti, uzskatāmi par cilvēka veselībai un dzīvībai bīstamiem.

(5) Katrā alkoholisko dzērienu aprites posmā par alkoholisko dzērienu atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām ir atbildīgs alkoholisko dzērienu realizētājs.

13.pants. Uzraudzība un kontrole

(1) Aizliegts iesaistīt alkoholisko dzērienu aprītē personas, kuras ir jaunākas par 18 gadiem.

(2) Uzraudzības un kontroles iestādes, kuras izņēmušas un konfiscējušas alkoholiskos dzērienus, informē par šīm darbībām Valsts ieņēmumu dienestu triju dienu laikā no izņemšanas vai konfiskācijas dienas.

(3) Uzraudzības un kontroles iestādes, kuras uzrauga un kontrolē alkoholisko dzērienu apriti reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktās kārtības ievērošanu, kā arī iestādes vai amatpersonas, kuras ir tiesīgas pieņemt lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, triju dienu laikā informē Valsts ieņēmumu dienestu par konstatētajiem gadījumiem, kad alkoholiskie dzērieni realizēti personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem.

(4) Uzraudzības un kontroles iestādes, kuras uzrauga un kontrolē alkoholisko dzērienu apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu, ir tiesīgas nosūtīt izņemto vai konfiscēto alkoholu tikai uz tādām uzglabāšanas (pārstrādes) vietām, kuras reģistrētas Valsts ieņēmumu dienestā.

(5) (Izslēgta no 20.04.2010. ar 25.03.2010. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 7.punktu)

(6) Šā likuma izpildi uzrauga un kontrolē Valsts ieņēmumu dienests un citas uzraudzības un kontroles iestādes atbilstoši savai kompetencei.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.03.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.04.2010.)

14. pants. Administratīvā atbildība alkoholisko dzērienu aprites jomā

(Pants stājas spēkā 01.01.2020. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2020. Sk. Pārejas noteikumu 19. punktu)

15. pants. Kompetence administratīvo pārkāpumu procesā

(Pants stājas spēkā 01.01.2020. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2020. Sk. Pārejas noteikumu 19. punktu)

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Alkohola aprites likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 23.nr.; 1999, 4.nr.; 2000, 1.nr.; 2002, 12.nr.; 2004, 4.nr.).

2. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu izdošanai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.augustam ir spēkā šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) 1999.gada 30.novembra noteikumi Nr.394 "Konfiscēto tabakas izstrādājumu iznīcināšanas un konfiscētā alkohola iznīcināšanas, pārstrādes un denaturēšanas kārtība";

2) 2000.gada 16.maija noteikumi Nr.182 "Medicīnā un veterinārmedicīnā izmantojamā spirta aprites kārtība";

3) 2001.gada 29.maija noteikumi Nr.216 "Noteikumi par alkoholisko dzērienu (izņemot vīnu, pārējos raudzētos dzērienus un starpproduktus) daudzuma noteikšanu, spirta zudumu uzskaiti un spirta daudzuma kontroles metodiku";

4) 2001.gada 18.decembra noteikumi Nr.518 "Noteikumi par jēlspirta un spirta zuduma normām un citu alkoholisko dzērienu izstrūkuma (zuduma) normām jēlspirta, spirta un citu alkoholisko dzērienu ražošanas uzņēmumos (uzņēmēj sabiedrībās)";

5) 2001.gada 18.decembra noteikumi Nr.532 "Alkohola denaturēšanas un denaturētā alkohola aprites kārtība".

3. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē speciālās atļaujas (licences) jēlspirta un spirta ražošanai un realizācijai, speciālās atļaujas (licences) alkoholisko dzērienu ražošanai un realizācijai un speciālās atļaujas (licences) alkoholisko dzērienu un spirta ievēšanai izlaišanai brīvam apgrozījumam.

4. Speciālās atļaujas (licences) alkoholisko dzērienu un spirta vairumtirdzniecībai un speciālās atļaujas (licences) alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai, kuras izsniegtas līdz 2004.gada 30.aprīlim, pārreģistrējamas un ir spēkā līdz 2004.gada 1.decembrim.

5. Alus vairumtirgotājiem un mazumtirgotājiem, kuriem nav attiecīgas speciālās atļaujas (licences), šā likuma 3.panta pirmajā daļā noteiktā speciālā atļauja (licence) jāsaņem līdz 2004.gada 1.septembrim.

6. Grozījumi šā likuma 3.panta 3.¹ daļā, 6.panta deviņajā daļā un 8.panta trešā un ceturtā daļa (par vietējās pašvaldības tiesībām noteikt alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības kārtību novietnēs) stājas spēkā 2010.gada 20.aprīlī.

(25.03.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.04.2010.)

7. Šā likuma 3.panta 1.¹, 1.² un 1.³ daļa, 3.panta septītās daļas, 4.panta ceturtās daļas, 5.panta trešās un ceturtās daļas jaunā redakcija, grozījumi 3.panta sestajā daļā, 6.panta desmitajā daļā, kā arī 8.panta otrā daļa (par tiesībām ar atvieglotiem nosacījumiem saņemt licenci apstiprināta noliktavas turētāja darbībai un tiesībām saņemt atvieglojumus vai atbrīvojumus, reģistrējot akcīzes nodokļa nodrošinājumu) un 13.panta piektās daļas izslēgums stājas spēkā 2010.gada 20.aprīlī.

(25.03.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.04.2010.)

8. Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2010.gada 20.aprīlim izdara nepieciešamos grozījumus attiecīgajos Ministru kabineta noteikumos, lai nodrošinātu šā likuma 3.panta sestajā daļā paredzēto atvieglojumu un atbrīvojumu piemērošanas kārtību.

(25.03.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.04.2010.)

9. Grozījums šā likuma 6.panta pirmās daļas 1.punktā (par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības aizliegumu izglītības iestāžu dienesta viesnīcās) un 6.panta pirmās daļas 1.¹ punkts, kā arī 1.² daļa (par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības aizliegumu valsts un pašvaldību iestāžu telpās un to teritorijā) stājas spēkā 2014.gada 1.septembrī.

(20.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2013.)

10. Grozījumi šā likuma 6.panta pirmās daļas 5.punktā stājas spēkā 2013.gada 1.augustā.

(20.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2013.)

11. Šā likuma 6.panta 1.¹ daļa stājas spēkā 2014.gada 1.janvārī.

(20.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2013.)

12. Komersanti, kuri līdz 2013.gada 31.jūlijam saņēmuši speciālo atļauju (licenci) alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai vai alus mazumtirdzniecībai norādītajā darbības vietā, kur alkoholiskos dzērienus var realizēt promnešanai un patērēšanai uz vietas, un kuri pārsniedz šā likuma 6.panta pirmās daļas 5.punktā noteikto ierobežojumu (deklarētais darba laiks ir arī laika periodā no pulksten 22.00 līdz 8.00), līdz 2013.gada 30.septembrim iesniedz iesniegumu Valsts ieņēmumu dienestam attiecīgās speciālās atļaujas (licences) pārreģistrācijai. Šādā gadījumā komersants ir atbrīvots no valsts nodevas par speciālās atļaujas (licences) pārreģistrāciju.

(20.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2013.)

13. Ja iesniegums par alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības vai alus mazumtirdzniecības speciālās atļaujas (licences) pārreģistrāciju nav iesniegts līdz šo pārejas noteikumu 12.punktā minētajam termiņam, Valsts ieņēmumu dienests, sākot ar 2013.gada 1.oktobri, anulē attiecīgo speciālajā atļaujā (licencē) norādīto darbības vietu vai attiecīgo speciālo atļauju (licenci), ja tajā deklarēta viena darbības vieta.

(20.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2013.)

14. Šā likuma 11.panta trešās daļas 5.punkts stājas spēkā 2014.gada 1.jūlijā.

(20.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.07.2013.)

15. Grozījumi par šā likuma 1.panta otrās daļas izteikšanu jaunā redakcijā un 3.panta 1.³ un 1.⁴ daļā attiecībā uz mazās alkoholisko dzērienu darītavas definīcijas papildināšanu ar alkoholiskā dzēriena veidu "starpprodukti" stājas spēkā 2017.gada 1.martā.

(01.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.12.2016.)

16. Šā likuma 6.panta 7.¹ daļas nosacījums attiecībā uz skaidras naudas norēķiniem par mazajā alkoholisko dzērienu darītavā ražotiem starpproduktiem piemērojams no 2017.gada 1.marta.

(01.12.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.12.2016.)

17. Šā likuma 6. panta 1.³ un 1.⁴ daļa stājas spēkā 2018. gada 1. janvārī.

(08.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2017.)

18. Alu, raudzētos dzērienus, starpproduktus un pārējos alkoholiskos dzērienus, kas saražoti līdz 2017. gada 31. decembrim, ja tie iepakoti neatbilstoši šā likuma 6. panta 1.³ un 1.⁴ daļā noteiktajām prasībām, atļauts realizēt līdz to derīguma termiņa beigām, bet ne ilgāk kā līdz 2018. gada 31. martam.

(08.06.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2017.)

19. Šā likuma 9.¹, 14. un 15. pants stājas spēkā vienlaikus ar Administratīvās atbildības likumu.

(03.10.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.11.2019. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2020.)

Informatīvas atsauces uz Eiropas Savienības direktīvu un Komisijas regulām

(Izslēgtas ar 25.03.2010. likumu, kas stājas spēkā 15.04.2010.)

Likums stājas spēkā 2004.gada 1.maijā.

Likums Saeimā pieņemts 2004.gada 22.aprīlī.

Valsts prezidente V.Vīķe-Freiberga

Rīgā 2004.gada 1.maijā

